Szerkesztőség és kiadóhivatal Salgótarján, Főtér 8 szám

Telefonszám: 58.

Hirdetések milliméteres díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő és kiadó: Dr. Lapsánszky János

A MUNKA

TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI HETILAP

Laptulajdonos: „A Munka" lapvállalat.

Megjelenik pénteken este. Előfizetési ára negyedévre 2 pengő.

Postacsekk: 28.744 szám.

Apróhirdetések: szavankint 8 fillér, a legkisebb hirdetés 1 Pengő.

Lapvezér: Köntzey Ferenc

XVII. évfolyam, 49. szám. | ára 16 fillér | Salgótarján, 1939 december 2

Gazdasági háború — önellátás.

A béke fénye egyre távolabbról látszik. A hadikészültség fokozása felégeti a békés megoldás lehetőségét. Azt lehet mondani napról-napra nő a szembenéző szuronyok, ágyuk, repülőgépek mennyisége, ugyanugy nő napról-napra a gyülölet és bármit beszélnek a politikai dobogóról, a célkitüzés egyre szilárdabb alakot ölt: elgondolásszerinti békére kényszeriteni az ellenfelet. Ez pedig másként alig képzelhető, el, mint a teljes győzelem kivivásával. Egymást követik a retorziós intézkedések, melynek mindegyike azt a célt szolgálja, hogy térdre kényszeritse az ellenséget és annakidején biztositsa a béke tárgyalóasztalánál a vezetést.

A háboru jellegét tekintve már az első pillanatban meglátszik, hogy itt Németország és Anglia állanak egymással szemben, Franciaország pedig, mint Anglia szekundánsa teszi magáévá a szigetbirodalom elgondolásait.

Az ostromzár, melyet a nyugati szövetségesek Németország ellen életbeléptettek, természetesen ellenhatást váltott ki a német hadvezetőségből. Hitler vezér és kancellár rendeletére a német tengerihaderő fokozta az aknaháborut. Ennek gyorsabban m u t a t k o z i k eredménye, mint a szövetség ostromzárának. Egymásután számolnak be jelentések, hogy az Anglia felé haladó és áruval megrakott kissebb-nagyobb gőzösök aknára futnak, felrobbannak és szerencse, ha a legénységüket, személyzetüket meg lehet menteni. A hatalmas arányu hajóürveszteség arra kényszeriti az angol hadvezetőséget, hogy a hiányról azonnal gondoskodjon s most tárgyalások folynak egyes semleges hatalmak megbizottaival kereskedelmi hajóterük Anglia számára történendő eladásáról. Anglia elzárni igyekszik Németországot minden életlehetőségtől, minden szállitmányt, mely németországi kikötő felé halad és elkobzandónak tekint minden olyan árut, amely huszonöt százalékban német anyagból készült, vagy német munkával jött létre.

Ez az intézkedés alapjaiban rendíti meg a semleges államok gazdasági érdekeit. A semleges hatalmak jelentős csoportja tiltakozást jelentett be Londonban a tengeri ellenőrzés és elkobzás ezen módja ellen, mert ez nem más, mint a semlegességnek a háboruba való bevonása, illetve abba belekényszeritése, ha csak közvetett uton is. Ettől pedig minden körülmények között távol kivánják magukat tartani. A német birodalomra sem közömbös az ostromzár szigoritása. A német sajtó komoly intelmeket küld a semlegeseknek, melyek szerint Németország nem fog megelégedni a formai tiltakozásokkal, hanem elvárja a semleges hatalmaktól, hogy gazdasági érdekeiket sulyosan sértő intézkedéssel szemben gyakorlatilag is foglaljanak állást. Ezek a sajtóhangok Belgiumot arra késztették, hogy hadserejének szabadságolt tagjait ismét sürgősen szolgálattételre hivja be.

Az angol-német gazdasági harc ilyen sulyosrafordulása szinte csökkenti a fegyverek jelentőségét és egyre nő azoknak száma, akik ugy látják, hogy a háboru gazdasági háboruvá alakul át, mert eddig nem igen mutatkozik lehetősége annak, hogy a fegyverek ereje hozza meg a döntést.

A gazdasági háboru okozta forgalmi nehézségek szinte megoldhatatlan gazdasági kérdések elé állitják a semleges országokat, mert hiszen a javak kölcsönös kicseréléséen alapul az életszinvonal fenntartása. Az áruk cseréje — legyenek azok mezőgazdaságiak, vagy ipariak ugy megnehezült, hogy az önellátás kérdése kerül előtérbe. A semleges országok gazdasági szakférfiainak komoly gondot jelentenek a teendő intézkedések, melyek eredményeképpen azután a belföldi nyersanyag és ipari termelés oly fokot ér el, hogy feleslegessé teszi a külföldről történő behozatalt még akkor is, ha a belföldi termelés felette áll a világpiaci áraknak, de belhoni termelés lévén, mentes minden ostromzártól vagy lefoglalástól.

DECEMBER.

Az, ami tegnap, elsejével kezdődött, olyan, mint legkedvesebb fejezete egy könyvnek, amelyet végig kell olvasnunk. Az életünk tulajdonképpen nem is más, mint valami óriási könyvtár, amelyben az esztendők a könyvek. Ó, hányféle könyv sorakozik egymás mellé ebben a könyvtárban! Itt vannak valahol elbujva a gyermekségünk meséi, első ifjuságunk derüsborus kalandjai, itt van első szerelmeink lirája, a felnőtt-kor annyi kisebb-nagyobb regénye, — minden esztendő egy-egy könyv, amelyet első napján olvasni kezdünk, amelyre utólsó napján rácsapjuk a fedelet, hogy elhelyezzük életünk polcára és néha-néha vegyük elő egy-egy pillanatra, hogy bepillantsunk egyik-másik fejezetébe. A hónapok ezek a fejezetek, — pontosan tizenkét fejezetből áll minden egyes könyve életünk könyvtárának.

De bármelyiket vegyük is elő, mindegyiknek ezt a tizenkettedik fejezetét szeretjük legjobban, a decembert. Ezt a kedves hónapot, ezt a jóleső befejezést, amely körülbelül mindegyik életkönyvünkben egyforma. Mikulás van benne és adventi roráték, karácsony örömteljes misztikuma és szilveszteri önfeledés, mintha fenyőillat és gyertyafény, harangzugás és angyali muzsika áradna lapjairól, napjairól. Persze nem mindnyájunknál egyforma még ez a szeretetreméltó regényfejezet sem. Van, akinek csupa derü, mosoly, angyali csengetyük ezüst hangja, van akinél bánat és könny, fájó emlék vegyül el még ebben a tiszta és gyermeki örömben is. De akárhogy is: ha bármily szép és felhőtlen esztendő zár le, ha bármily sötét, nehéz, fájdalmas évre boritja rá az utolsó lapot, van a decemberben valami meleg, simogató és engesztelő báj. Aki boldog volt egész évben, annak a szép esztendő édes kicsendülését jelenti, aki boldogtalan volt, annak vigasztalást ad: vége a regénynek, nemsokára uj könyv nyilik ki előttünk és ez talán szebb lesz, jobb lesz, mint az, amelyet most oly szivesen helyezünk el a roskadozó polcon, a többi mellé . . .

És sohasem vesszük elő szivesebben gyermekéveink boldog könyveit, hogy álmodozva lapozgassunk bennük, mint decemberben, karácsony havában, . . . talán ezért szeretjük legjobban. *(—ány.)*

Gyüjtsük a vasat.

A háborus anyaggazdálkodás szükségleteinek megfelelően, Magyarországon is lépések történtek a fémhulladékok gyüjtésére. A rádió és az ujságok a mult napokban közölték, hogy fémgyüjtő központok alakultak, amelyek a hulladék fémeket árfolyamon megveszik. Az országos fővárosi központ Budapesten az Alkotmány utcában van.

Az első miniszteri dicséret is köztudomásuvá vált már. A diákság körében mozgalom indult meg a hulladék fémek gyüjtésére és a kőszegi bencés gimnázium diákjai rövid pár nap alatt 21 mázsa vasat és 16 kiló rézhulladékot gyüjtöttek össze.

A diákságnak ez a megmozdulása igen nagy jeletőségü. Az a kisdiák, aki pár rozsdás szeget dob a gyüjtőhelyre talán nem is tudja, hogy milyen értéket adott ezzel a hadseregnek és hogy az ezer kisdiák pár rozsdás szege ezer és ezer mázsára, tonnára, vagonra rug.

Németországban már évekkel ezelőtt megindult a hulladékok gyüjtésére a szervezkedés. Mindenütt felirások, tartályok figyelmeztették a lakosságot, hogy ne dobja a szemétbe a rossz pléhedényt, üres konzervdobozt, elhasznált fogkrémtubust, hanem adja le a gyüjtőhelyre, mert ezekből a hulladékokból egészül ki az ország nyersanyag készletete és lesz belőle fegyver és lőszer.

1848-ban a magyar asszonyok a Nemzeti Muzeum előtt felállitott urnába dobták ékszereiket, hogy legyen pénz a függetlenségi harchoz. 1914-ben "vasat" adtak aranyért és minden hazafi habozás nélkül cserélte be aranygyűrüjét, rézedényeit vasra.

A világháboru sok mindenre megtanitott bennünket. Elsősorban arra, hogy a háborut gazdaságilag is el lehet veszteni és arra, hogy a korszerü háboru nyersanyag szükséglete olyan nagy, hogy még egy patkószeget sem szabad könnyelmüen elveszejtenünk.

A korszerü háboru nyersanyagszükségletében a vezetőszerepet a szén, a benzin és a vas játsza. A szén és a benzin kizárólag természeti adottságtól függ. Az egyszer elhasznált mennyiség többé fel nem használható. A vasnál azonban más a helyzet. A kilőtt lőszer, az összetört fegyver, az elhasznált gép és szerszám a kohók tüzén uj eszköz anyagává válik.

A fém a fegyverzet, a lőszer, a katonai felszerelési cikkek és harceszközök legfontosabb alapanyagát képezi. Az acél, a réz, a nikkel, az ón, ólom nélkülözhetetlen a hadiiparban.

Hogy mit jelent ilyen szempontból a háborus szükséglet, arra az elmult világháboru néhány statisztikai adata élénken rávilágit. A franciáknak 1917-ben havi 380.000 t. lövegacélra volt szükségük és naponta 1/4 millió tüzérségi lövedéket és 7 millió gyalogsági lövedéket gyártottak. A németeknél a nagy nyugati támadások idején havonta 30 millió kézigranát fogyott. A verdun körüli harcokban egy 17 km-es frontszakaszon bét napig tartó pergőtüz alatt a franciák 120.000 tonna lőszert tüzeltek el.

Ha ezt szembeállitjuk azzal, hogy pl. Anglia egész évi nyersacél termése alig 10 millió tonna, akkor fogalmat alkothatunk arról, hogy milyen fontos a hadseregek számára a fém. Németország katonai hatalmának alapját nagyrészben az képezi, hogy a vas és acelgyártásban az első helyen áll. Termelése több mint Angliáé és Franciaországé együttvéve. Mivel vasérc szükségletét is saját területén tudja előteremteni, Németország háborus vas és acélellátása minden blokád ellenére biztositottnak látszik.

Mindegyik nagyhatalom spórol és hulladékokat gyüjt. Mennyivel indokoltabb ez kisebb és szegényebb országoknál. Örömmel üdvözöljük tehát a diákság hazafias megmozdulását és felkérjük őket, hogy vegyék kezükbe továbbra is a hulladékok gyüjtésének ügyét, mert ez a terület az egyike azoknak, amelyen a lelkes magyar fiatalság kiveheti a részét a hadseregépités komoly munkájából.

A Salgótarjáni Balassa Bálint Társaság

1939 december hó 8.. 9.. és 10-én az Ipartestületszinháztermében-képző és iparmüvészeinek munkáiból *kiállitást*, 8-án este 8 órai kezdettel pedig, a kiállitás megnyitásával kapcsolatban *irodalmi estet* rendez, melyre a város nagyérdemü közönségét, tizztelettel meghivja a Társaság.

Az irodalmi estet megelőzőleg a Társaság évi rendes közgyülését fogva megtartani, melyre külön is felhivjuk a Társaság igen tisztelt pártoló tagjainak a figyelmét!

Az irodalmi estre belépőjegy ára 1 pengő. Pártoló tagoknak 50 fillér, mely belépőjegy a kiállitás megtekintésére is jogosit.

A kiállitás látogatási dija 20 fillér.

Városunk társadalma már nélkülözte a Balassa Társaságnak ezt a komoly müvészi megnyilatkozását, mely alkalommal módjában áll mindenkinek a Társaság neves müvész tagjainak értékes alkotásaiban gyönyörködni! Az igaz müvészet értékes és komoly munkái, a festészet, szobrászat, kerámia, fafaragás stb. fognak kiállitásra kerülni, Vitéz Jónás Ödönné, Blanár Sándor, Fayl Frigyes, Bóna K. Károly, Buckó Géza, Endrey László, Nagy András hivatott müvész-lelkek pompás alkotásai, melyek iránt mint a multban, ugy most is hisszük, hogy a legnagyobb érdeklődés fog megnyilvánulni. Külön-külön nem kell talán egyiküket sem méltatni, hiszen ők már városunk régen elismert és nagyrabecsült müvészei.

Alkotásaik önmaguk helyett is beszélnek! Mindannyiukat a tiszta, őszinte, meleg és a szépet kifejező tényezők készitették müveik létrehozásában. Ami a szivet és a lelket egyaránt megkapja, ami tetszik és amiről elragadtatással beszélünk, azok az alkotások kerültek ki kezeik közül.

Szeressük és becsüljük meg városunk müvészlelkeit, tekintsük meg nemes hivatásukból sarjadt, nagyértékü produkcióikat, ez a legkedvesebb, amivel meghálálhatjuk és megfizethetjük nekik az e téren kifejtett, ambiciózus munkásságukat, mellyel számunkra igyekeznek teremteni egy fennkölt és igaz müélvezetet.

Velük egyvonalban kell megemliteni az Irodalmi Est szintén közismert és tehetséges szereplőit is, kik irodalmi értékű müveiknek előadásával mindenkor nagyszerüen elszórakoztatták városunk nagyközönségét. Kik nem is fukarkodtak ezért sohasem őszinte elismerésüket kifejezni.

Ezuttal is meg kell hallgatni a komoly és értékes irodalmi müsort, mely — mint ilyen, — ritka városunkban, mert elvétve akad csak egy olyan vidéki város, mint Salgótarján, ahol annyi tehetséges tollu iró ember él, mint itt.

Az est müsorában Blanár Sándor és Zemplényi Imre dr. előadással, Koppány Mimó és Visnovszky László költeményekkel, Koltay Imre és Molnár Jenő novellával szerepelnek. Részletes müsort lapunk mai számában adunk. Ugy a művész-kiállitáson, mint az irodalmi esten legyünk ott, szives érdeklődéssel és megértéssel, a szebb és jobb iránti lelkesedéssel, s a tehetségnek őszinte megbecsülésével! (*V.*)

A ferences egyházközség templomának nagyharangját felszentelte P. Hermann Hermenegild tartományfőnök.

A művészetek hazája Olasz és Spanyolország különösen templomai és csodálatos harmóniában zugó harangjai révén ébreszt felejthetetlen élményeket a kulturát szomjazó idegenek lelkében.

Városunkban és környékén az utóbbi évtizedben szinte a földből nőttek ki a templomok, melyeknek harangjai markáns módon ébresztgetik a hatalmasok és kicsinyek lelkiismeretét, a felebaráti szeretet tüzét, de mintha sokszor süket fülekre találna,..., alig van nyoma az élet szociális viszonyaiban a krisztusi parancsnak.

Zugjanak hát még erősebben az ércharangok, hasogassák a lélek és test érzékenységét a velőkig, mindaddig, amig teljesen meg nem változik az emberi társadalom, amelyet ma annyira széttagol az élet sokféle nehézsége.

A városunkba 25-én este fél 6 kor érkező tartományfőnököt a templom előtt zászlók és lobogók alatt kivonult nagy hivősereg várta s azoknak élén a papság.

A főpapot az alábbi sorrendben üdvözölték a templom előtt: Két szivgárdista. Egyházközség nevében: Horváth Károly egyházközségi világi elnök, Credó nevében: Varsányi Antal credó alelnök, Oltáregylet nevében: dr. Jánossy Ödönné az oltáregylet elnöknője, III.-ik rend nevében: Angyal Jánosné, Rózsafüzér nevében: Kilvády Ferencné, Kongregáció nevében: Takács Lili, Legényegylet nevében: Süle Ferenc legényegyleti alelnök.

Az üdvözlések után a főpap bevonult a templomba s az előirt rövid szertartást és imát végezte el.

* * *

Este 8 órakor nagy érdeklődés mellett harangavató kulturest volt az acélgyári Olvasóegylet nagytermében. Megjelent az esten P. Hermann Hermenegild tartományfőnök és kisérete, dr. Förster Kálmán polgármester, Karattur Antal gyárigazgató és sokan mások.

Az acélgyári zenekar a „Templomszentelés" c. nyitányt játszotta el nagy tapsot váltva ki, majd dr. Figus Béla városi főjegyző mondta el rövid, de annál hatásosabb megnyitóját, melyben Isten után nagy elismeréssel adózik P. Hermann Hermenegild tartományfőnöknek, aki — ugymond — bennünket büszkeségünk, Ferences templomunk tornyának méltó lakójával a 15 mm. „Felszabadulás" emlékharangjával megajándékozott. Ez a férfi, aki egyházi méltóságának ornátusa, szent Ferenc lelke, aranykeresztje Kapisztrán szent Jánosnak benne élő, benne dobogó magyar szive P. Hermann Hermenegild Tartományfőnök ur, aki mélységes hittel, tüzes magyar szivvel vezeti a magyar történelem évszázadaiban páratlan szerepet betöltő Rendjét, a hallhatatlan és névtelen Ősök által kijelölt azon az uton, melyen járva minden Ferences Barát, Atya és Testvér egyaránt a magyar élet minden vonatkozásában, hüséges, önzetlen és áldozatos barátja a magyar népnek. A Tartományfőnök ur ma valóságba érlelődött elhatározása, hogy a felszabadulás emlékére harangot ajándékoz salgótarjáni fiainak, méltó Rendjének ősi, évszázados cselekedeteihez...

És holnap megszenteli a harangot. Megszenteli és bele imádkozza a Ferences lelket, hogy harangunk minden szava egy-egy hálás, egy-egy könnyes magyar imádság legyen a magasságos, a végtelen Istenhez. Hogy szava innentul bekopogtasson palotába és kunyhóba, szegényhez és gazdaghoz, s belekiáltsa a sötét magyar éjszakába, hogy testvérek, egymást szeretni, egymást támogatni, egymásért áldozatot hozni kötelesek, édes testvérek vagyunk. És ezt zugja, ezt kongassa mindaddig, amig az egymás ellen ökölbeszoruló magyar karok testvéri ölelésre nem simulnak...

Ferences lélekkel megáldott harangunk szava ott lesz a felszabadult határokon őrtálló magyar baka mellett és vele együtt vigyázni fog, hogy a Kárpátokig huzódott sötét felhők: a bolsevizmus vészes és véres felhői soha át ne lépjék a szent magyar határokat.

A Ferences lélekkel élő harangunk őrt fog állani a magyar álmok, a magyar vágyak felett és segiteni, buzditani, bátoritani fog, mig a Szüz Máriás magyar zászló dicsőséges napja fel nem ragyog Észak, Kelet, Dél, Nyugat meggyötört rab-magyar földjei felett.

És én, a parányi álmodó, csodaváró magyar, imára kulcsolom kezem és könyörgöm Hozzád Istenem, engedd, hogy a felszabadulás harangjának legelső kongása lángralobbantsa, minden magyarok szivében olthatatlan szent tüzet, dolgozni, harcolni, áldozni a mi édes szép magyar Hazánkért, a mi édes jó Anyánk Országáért.

A nagyhatásu beszéd után az acélgyári dalárda Ursutz József karnagy vezetésével a „Reményhez" c. dalt adta elő, majd Visnovszky László tanító szavalta el több, ezalkalomra irt szép versét, melyeket alkalomadtán közölni fogunk. — Ezután P. Hermann Hermenegild a Harang kulturájáról, missziójáról, csodálatos hatásáról, erejéről, majd a ferences lelkeknek a magyar történelemben végzett nagy munkájáról, a magyar nép igazi barátjáról beszélt, nagy tájékozottságot árulva el. A magasnivóju előadást mélységes áhitattal hallgatta a közönség, mely lelkes tapsban adott kifejezést tetszésének.

Az acélgyári zenekar ezután egy bájos Schubert dalt adott elő, majd Molnár Jenő ez alkalomra irt versét szavalta el egy legényegyleti tag.

Az acélgyári dalárda a Szerenád c. elragadóan szép dalt adta elő óriási sikerrel, ugy hogy ismételni is kényszerült a szünni nem akaró tapsra, mely ugy Ursutz karnagynak, mint a tiszta kiejtésü, kulturált dalárda minden tagjának nagy elismerést hozott.

A magasnivóju kulturestet a dalárda és zenekar a himnusszal fejezte be, majd az ifjuság táncra perdülve szórakozott tovább.

* * *

Másnap (26-án) d. e. 9 órakor az acélgyári rakodóról angyalruhás leánykák kiséretében hozták a virágos, nagy harangot a templom elé, ahol óriási hivő sereg és hatóságok, katonaság jelenlétében szentelte meg a tartományfőnök a 16 mázsás uj harangot.

A nagyharang fölirása:

Nagyasszonyunk hazánk reménye, bus nemzeted zokogva esd. Nyujts irgalomjobbot feléje, botlásiért óh meg ne vesd.

Felsőmagyarország visszatérésének emlékére. A magyar Ferences égi Anyánk tiszteletére. P. Hermann Hermenegild tartományfőnöksége alatt.

A Szent József kép alatt:

Te Joseph celebrent agmina caelitum, te cuncti resonent Christianum chori.

Hálából Jézus nevelő atyja tiszteletére, a magyar munkásnép és Szent Ferenc fiai együttes szeretettel Felsőmagyarország felszabadulásának emlékére. P. Réz Marián házfőnöksége alatt.

Salgótarján 1939.

Amig a harangot felhuzták helyére, addig bent a templomban fényes segédlettel mondott szentmisét a tartományfőnök, aki evangéliumkor a harang nagy jelentőségéről, az Istent dicsérő és feltámadást hirdető csodálatos hatásairól szólt. Az isteni alkotások gyönyörü példáit emlitette fel ugy a növényi világban, mint az ég millió csillagaiban.

A legparányibb magban is megnyilvánul az Isten léte és nagysága, csak ki kell nyitni a lelket és szemet. Mária oltalmába ajánlva édes hazánkat, kérte Istent, hogy a ma felszentelt uj harang nyomán virradjon áldás és öröm sokat szenvedett népünkre.

A szentmise alatt egyszer csak megszólalt a mélyhangu uj harang és a jelenlevők, a város sok ezer más hivőjével együtt boldogan és átszellemült arccal hallgatták a hatalmas hangot, mely ujabb nagy és jelentőségteljes esemény megtörténtét jelentette a város kulturális életében.

* * *

Délben 1 órakor az acélgyári kaszinóban közösebéd fejezte be az északi egyházközség, de mondhatjuk, az egész város örömünnepét. A római pápára és kormányzóra P. Hermann Hermenegild tartományfőnök mondott lelkes felköszöntőt. — Traum Péter plébános a polgármester, képviselőtestület és déli egyházközség nevében köszöntötte a tartományfőnököt, kit Horváth Károly h. igazgató az északi plébánia hivei; Tamás József a munkásság; Schlesinger Dávid az izr. egyházközség nevében köszöntött meleg, elismerő szavakkal. — P. Réz Marián a ferences zárda háláját és köszönetét tolmácsolta a tartományfőnök megjelenéséért és harangot adományozó nagylelkűségéért. — Befejezésül a tartományfőnök emlékezett meg a Salgótarjánban oly szépen virágzó hitéletről, megköszönve a polgármesternek, az acélgyár igazgatóságának, hiveknek stb. nemes és áldozatos támogatását és kiemelve a szentmisén és kulturesten szereplő acélgyári zenekarnak, dalárdának és Ursutz karnagynak felemelő szereplését.

1 szó

mint száz:

ne gondolkozzon soká, mert az idő szalad! Közeledik az **Állami sorsjáték** húzása, melynek **főnyereménye 40.000 P.**

EZENKIVÜL MÉG:

20 000 P 10.000 P
2x5 000 P 4x2.500 P
6x2.000 P és 22x1.000 P

és még számos kisebb és nagyobb nyeremény, melyeket mind készpénzben fizetnek ki.

Húzás december 5.

Miklós nap.

Horthy Miklós kormányzó urunkat ünnepli majd szerdán a megnagyobbodott ország. Mióta onnan, Budavárából irányitja a magyarság sorsát, ugy hisszük, ez még a tavalyinál is boldogabb névünnepe Magyarország kormányzójának. Hiszen alig egy esztendeje, hogy egy millióval s alig háromnegyedéve, hogy félmillióval nagyobb lett a mi megyar családunk. Másfél millióval több magyarnak szabad Miklós estéjén felgyujtani a szeretet lángját, amely körülveszi a legbőlcsebb, legjobb családfőt, a mi Nagyurunkat. Szabad már Komáromban, Kassán s az egész Kárpátalján is megemlékezni róla, szabad már a hála himnuszát énekelni azért, hogy az Uristen őt adta nekünk szabaditónak, országépitőnek. Tudjuk, hogy az az apró gyertyaszál, amely ott a Felvidék és Kárpátalja egyszerü, dolgos népének kunyhóiban lobog fel, az a zászló, amelyet husz évig kellett rejtegetni, mig végre kitüzhették, a legszebb, legnagyobb ajándék, amit Magyarország első férfia kaphatott az Egek Urától.

A szerdai névünnepet ugy üli meg Horthy Miklós, hogy nagyobb lett a haza, amely fölött országol, erősebb a nemzet amelynek ő adta vissza a lelkét. Körötte acélos egységbe kovácsolódva itt áll tizmillió magyar, aki tudja, hogy ő az egyetlen, ő az Istenrendelte, sorsküldötte vezér, aki országunk hajóját a mostani roppant viharban is acélos kézzel vezeti a szirtek és zátonyok között s akinek óhaja is parancs mindnyájunk számára. Ő rá gondol, ő utána sóvárog az a magyarság is, amelynek még nem adatott meg a lehetőség, hogy visszatérjen hozzánk. Miklós napján ezek az elnémitott, rabmagyar szivek is feléje dobognak, feléje sugároznak s szabaditó urunknak, magyarok fényes pallósának, gyengék védő pajzsának, egy szivvel-lélekkel kivánják: fény nevére, áldás életére! (—*ány.*)

RORATE COELI...

Az örök emberi vágy, az igazság utáni epedés, a porból való felemelkedés reszkető sóvárgását zengi naponta a hajnali harangszó, amely a kivilágitott templomba hiv bennünket adventi ajtatosságra. Hajnali csengésében az évezredek sikoltása búg a szabaditó, Megváltó után.

Sürü, átláthatatlan éjszaka az, ami ma körülvesz bennünket. Lerongyolódva... — külsőleg is, belsőleg is.. — szomoruságban, sötétségben éljük életünket.

Mintha kialudt volna az a világosság, amely eddig utat mutatott nekünk.

Mintha kifogyott volna a tudásnak, belátásnak az az ismertető jele, ami eddig emberré tett bennünket.

Mintha elhervadt volna a büszkeség, a gőg, a fölényesség, ami eddig emberré tette a derekakat.

Mintha elhagyott volna bennünket az, aki közel 2000 éve földre szállott s kinzaták, megfeszitették értünk.

És milyen nyomorékok, milyen szellemi szegények, milyen rongyosak vagyunk nélküle.

Hiába nézünk körül a kevély paloták világában, hiába kutatunk a föld alatt, hiába rostáljuk át a tudományok kincsestárait, nincs megoldás, nincs megnyugtatás.

Máshol van az orvosság, máshol az orvoslás!

Az emberi jaj az égre tör fel, onnan vár, kér, esedezik segitséget.

Rorate coeli...

Harmatozzatok egek s a felhőkből szálljon alá az Igazság. Hogy itt legyen köztünk, rajtunk, bennünk! Hogy lélekkel töltse be életünket, a kicsik és nagyok, szegények és gazdagok, vezetettek és vezetők egész valóját.

Rorate coeli.. Legyen itt, ebben a szomoru világban, végre béke, öröm, boldogság, szegénységünkben is megelégedettség.

Rorate coeli... Harmatozzátok le az Advent végén az igazi Karácsonyt, a lelkek békéjének, igazságának megszületését.

Moldoványi János

Hírek és különfélék

Egy szem cukorka.

Egy ködös novemberi estén, amely egyébként is fogékonnyá teszi az embert érzelmes és nosztalgikus hangulatokra, felszáll a vonatra egy anya a kislányával. Fiatal kis anya, nagyon szegényes öltözetben, vékony kabátkában, fázó, vörös kezekkel, csinos szőke arcán gondok barázdáival. A kislányt az ölébe ülteti és a csöppség gondatlan kis bimbószája egy percig be nem áll, — gügyög, fecseg szünet nélkül. Az ő rukácskája is kopottas, de kabátja, fejkötője jó meleg és apró kezein vastag téli kesztyü, igaz, hogy lyukas, de mégis kesztyü. Igen, ez hamisitatlanul az a kép, amely olyan jól illik a ködös novemberi este hátterébe, ez már szinte giccsesen valószinütlen. A fiatal mama és a kislány mellett egy hölgy ül, aki egyszerre csak kinyitja a retiküljét, elővesz belőle egy kis zacskó cukorkát és átadja a kisleánynak. — „Köszönöm" — mondja a kis mama, csöppség pedig boldogan majszolni kezdi a cukrot.

Lehet, hogy ez a „fejlemény" is szervesen hozzátartozik ahhoz a ködös november esti hangulathoz, amelyről már mondottam, hogy különösen fogékonnyá tesz bennünket az ilyen érzelmes dolgok iránt, de nekem más is jutott róla eszembe. És pedig az, hogy bizonyos érzések, a legszebbek és legnagyobbak is, sőt talán leginkább ezek, mily tökéletesen kifejeződhetnek egy apró gesztusban, egy parányi figyelmességben, egy jelentéktelen ajándékban, ha ez a gesztus, ez a figyelmesség, ez az ajándék a megfelelő pillanatban adódik. Ez a hölgy — például — erről a szegény kis mamáról és csöppségéről bizonyára arra gondolt, mennyivel jobb volt az ő sorsa, amikor még fiatal anya volt. Aztán, egy pillanat alatt, végiggondolta a maga és övéi életét, arra gondolt, vajjon várja-e fütött szoba és tápláló vacsora ezt az édes kis babát, aki talán olyan, mint az ő kislánya volt valamikor. A szeretet és részvét áradt fel ennek az ismeretlen hölgynek szivéből, a szeretet és részvét pedig együttvéve, annyi mint a jóság. A leghatalmasabb érzés a világon. (—*dny.*)

Elismerés. Dr. Horváth József karancssági plébános főpásztori elismerésben részesült rendkivüli agilitásáért templomok s iskolák épitésében, közéleti s lelkipásztori tevékenységéért.

Esküvő. Frics Oszkár és Katona Anna november hó 23-án házasságot kötöttek. (Minden külön értesités helyett.)

Halálozás. Egry Gyula a volt községi rendőrség vezetője 84 éves korában f. hó 1-én meghalt. A régi községi életnek érdemes tagja, általánosan becsült tisztviselője volt „Gyula bácsi", akinek a boldog békevilágban teljesitett értékes és emberbaráti tevékenységét sokat emlegették. — Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz a temető uj halottas házából.

A Zagyvapálfalvai Evang. Nőegylet id. Jenőffy Zoltáné irányitásával dec. 2., 3-án a Hangya termében Karácsonyi kiállitást és vásárt rendez, amelyre szorgos kezekkel készültek el a kiállitási tárgyak. Nyitva: 2-án 4 8 és 3-án 4-12 óráig. Belépődij nincs. Minden érdeklődőt szivesen lát az Elnökség.

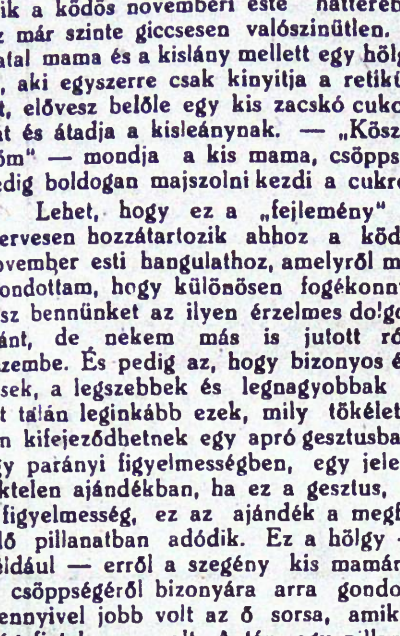

Dr. Förster Kálmán polgármestert

nagy küldöttség élén f. hó 27-én d. u. fél 6 órakor Korompay Lajos bányaügyi főtanácsos igazgató kérte fel, hogy a határidő leteltével f. év. végével megüresedő polgármesteri állásra nyujtsa be ujból pályázatát, melynek lelkes támogatását helyezték kilátásba.

A polgármester megbatva mondott köszönetet a megtisztelő felkérésért és közölte, hogy pályázatát benyujtja, hogy Isten segitsévével a szolgálatából hátralevő időt, néhány fontos és nagyértékü tervnek megvalósitása után a város szolgálatában tölthesse el.

A küldöttség tagjai lelkes éljenzéssel fogadták a polgármester kijelentéseit.

Bucsuzás. Negyvennégy évi Baglyason való tartózkodásom után, amikor leányomhoz, Bánfalvára költözöm, mindazon kedves ismerőseimtől, jóakaróimtól és üzletfeleimtől, akiktől személyesen elköszönni már nem volt alkalmam, ezuton bucsuzom s kérem őket, tartsanak meg engem tovább is jóindulatu emlékezetükben. *Özv. Lőwy Jenőné.*

3 P-ért 40.000 pengőt nyerhet, ha részt vesz a 73-ik jótékonycélu államsorsjátékon. Sorsjegy kapható minden dohánytőzsdében, bankban, vagy főárusitónál és a székesfővárosi Pénzügyigazgatóságnál (Budapest V. Szalay u. 10) a pénz előzetes beküldése, vagy befizetése ellenében Mindenkit érhet szerencse. Próbálja ki, vegyen államsorsjegyet egy egész csak 3 P. fél 1·50 P. 40.000 pengőt is nyerhet. Huzás december 5-én.

A lapujtói Evang. Nőegylet dec. 2-án a Hangya termében müsoros teaestélyt rendez. Minden érdeklődőt szivesen lát az Elnökség.

Rémhir. Az utóbbi napokban az a hir terjedt el a városban, hogy a magánháztartásokban a házi szükséglet biztositására hizlalt és levágásra kerülő sertések után 18—20 pengő fogyasztási adót fog kelleni fizetni. E miatt nagy az elkeseredés és az elégedetlenség városszerte, s miután a kósza hir ezen uj adóteher bevezetésére határidőt is megjelölt, mindenki igyekszik még a határidő előtt leöletni sertését, amik egyébként sem a meleg időjárás, sem a jövőtől való ovatos gondoskodás nem tenne indokolttá. Felhivja a hatóság a lakosságot, hogy ennek az alaptalan, kósza hirnek ne üljön fel, s ha pozitiv adatok vezetnek valamely hirterjesztőhöz, ugy azt azonnal jelentse a hatóságnak, hogy az illető hirterjesztő ellen az internálási eljárás rögtön folyamatba tehető legyen.

A Diakonisszaanyaház lelkésze Zulauf Henrik december 10-én advent II. vasárnapján az este 6 órai kezdettel tartandó vallásos adventi estén az evangélikus kulturházban előadást tart. Kivüle közremüködik a vegyeskar, és több kisérő szám. Kiséretében ellátogat a Diakonisszaház főnökasszonya dr. Farkas Mária is.

A Baross Szövetség salgótarjáni csopotja részére nagy mennyiségü rizs érkezett, amelyet az elnökség a füszer szakosztályba tömörült és régi megbizható keresztény kereskedői részére már szét is osztott, igy tehát elsősorban a Baross tagok, de ezen keresztül a keresztény kereskedők vásárlói is el lesznek látva bőven rizzsel. Értesülésünk szerint a közel jövőben még több ilyen közszükségleti cikk fog érkezni a Baross Szövetség fiókjai részére. ELNÖKSÉG.

Nős soffőr, ki házmesteri teendőket is vállal, ajánlkozzon Liget utca 1-3 szám alatt.

Éleslövészet. A helyi zlj. f. évi **decembr 12., 13., 14. és 15-én** világostól kb. délután 13 h-ig Somoskőujfalutól DNy-ra a Karancs h. 723 hárp-tól K-re, Kercsek te.ötől É-ra és a müut vasutvonaltól Ny-ra eső területen éleslövészetet tart.

Eladó. Fekete, ébenfa, rövid, kereszthuros zongora nagyon jutányosan, sürgősen. Cim a kiadóban.

MEGJELENT
a
KARÁCSONYI
ZENEALBUM
Rózsavölgyi és Nádor kiadásában
már kapható is
VÉGH KÁLMÁN
könyv- és papirkereskedésében

Téli gazdasági tanfolyam nyilott meg 30 án este 6 órakor az acélgyári iskolában Bieber Károly gazd. felügyelő vezetése mellett. A földmivelésügyi miniszter által országosan elrendelt hasonló tanfolyamokon is a gazdasági szakiskolák anyagát adják elő a 3 hónapos tanfolyam hallgatóinak. A helyi tanfolyamot Horváth László h. polgármester nyitotta meg az 50 hallgató és Karattur Antal gyárigazgató jelenlétében.

Vasárnap d. e. 11 órakor Horthy Miklós kormányzónk nevenapját matiné keretében ünneplik a vitézek, frontharcosok és hadirokkantak a mozgószinház nagytermében.

BÚCSÚ EGY VÁROSTÓL.

Elhagylak Te régi . . . csendes város,
Szomorú gyászom visz el Tőled,
Apám temettem utoljára Benned,
Azóta . . . földed . . . nékem temető lett.
Nem járom többé öreg utaidat,
Nem kisért a régi sétatér,
Iskolád kapuját se lépem már át,
Hol szorgalomért . . . ütés volt a bér.
Nem sétálok többé a Nagyliget felé,
Nem lát soha Ipolynak partja,
Hol ma is látom, amint szegény jó Apám,
A horgászbotját tartja . . . tartja.
Nem fogok már meghúzódni többé
A városháza meleg . . . lágy ölén,
Hol Madách szelleme szállt olykor . . ,
[olykor
Apám ajkáról csendesen fölém.
Nem fogok többé elsírdogálni,
A temetőben régi sirhantok felett,
A templomokban sem fog látni senki
Amikor már halkan este lett.
A régi házba se lépek már be többé,
Hol csókokkal vártak Anyám és Apám,
Mikor megérkeztem a hosszú hónapok
[után.
Elhagylak Te régi . . . csendes város,
Földed számomra temető lett,
Csak egy sirdomb . . . s jó Apám emléke.
Maradt meg nékem Tebelőled!

Visnovszky László.

Érdemes részt venni az államsorsjáték december 5-i huzásán, mert a legolcsóbb sorsjegy egész 3 pengő, fél 1·50 pengő és mégis a főnyereménye 40.000 pengő. Huzás december 5-én.

Meghivó

A Salgótarjáni Balassa Bálint Társaság

1939. évi december hó 8-án, pénteken este 7 órakor, a Salgótarján és Vidéke Ipartestületének székházában tartandó

II. évi rendes közgyülésére,

az azt követő III. Reprezentativ Kiállitására és Irodalmi Estjére.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés.
3. Pénztárnok és a számvizsgáló bizottság jelentése, jövő évi költségelőirányzat bemutatása.
4. A megüresedett tisztikari állások betöltése, számvizsgáló bizottság megválasztása.
5. Inditványok.
6. Elnöki zárszó.

A közgyülés nyilvános, azon a pártoló tagok is résztvehetnek felszólamlási és szavazati jog nélkül. Inditványokat az alapszabályok 54. §-a értelmében 3 nappal a közgyülés előtt a titkárhoz kell irásban benyujtani. Amennyiben a közgyülés a rendes tagok egyharmadának meg nem jelenése folytán határozatképtelen lenne, ugy a közgyülés december 15-én lesz megtartva a most meghirdetett helyen és időben, mely közgyülés tekintet nélkül a megjelentek számára, határozatképes lesz.

A kiállitás megnyitása és az irodalmi est kezdete este fél 9 órakor.

Az irodalmi est müsora:

1. Blanár Sándor r. tag: Müvészet és közönség. Előadás.
2. Molnár I. Jenő r. tag: Könny és mosoly a szén árnyékában. Karcolatok.
3. Visnovszky László r. tag: Versek.
4. Dr. Zemplényi Imre r. tag: Az orvos, mint regényhős. Előadás.
5. Koppány István r. tag: Versek. Szavalja: Koppány Mimó, párt. tag.
6. Koltay Imre r. tag: Novella.

Belépő dij a kiállitásra és az irodalmi estre személyenként 1 pengő, pártoló tagoknak a tagsági-igazolvány felmutatása ellenében 50 fillér.

A kiállitás megtekinthető 9-én, szombaton és 10 én, vasárnap is, d. e. 10 órától 13 óráig, d. u. pedig 16 órától 20 óráig. A kiállitás látogatási dija személyenként 50 fillér, pártoló-tagoknak 30 fillér, iskolai tanulóknak és katonáknak 20 fillér. ELNÖKSÉG.

Arcápolásnál nélkülözhetetlen:

Bubi crém
az arcbőrt fehérré, simává teszi.

Bubi szappan
az arcbőrt tisztitja.

Bubi arcszesz
pattanást szüntet, zsirtalanit.

Bubi puder
az arcbőrt megvédi a változó időjárástól.

Kapható:
SZŰCS RÓBERT
gyógyszertárában, Salgótarján

Horthy Miklósné téli akciójára dr. Baross József főispán utján ujabban a következő adományok folytak be. (II. közl.) Zagyvapálfalvai Üveggyár R.T. Budapest 150 P. Fehér Tivadar üveggyári igazgató, Váczi püspöki uradalom Vácz 100—100 P. Nemzeti Hitelintézet R.T. Fiókja Balassagyarmat 30 P. Szántó Dániel cég Balassagyarmat, Szántó Dániel és Gyula Balassagyarmat 25—25 P. Lukács Béla Rapp 21·34 P. Hirschfeld Jenő Balassagyarmat, dr. Csekey László Balassagyarmat, Szabados Károly Érsekvadkert 20—20 P. Dr. Lővy Adolf Mohora 15 P. Salgótarjáni Népbank R.T., özv. Foltényi Károlyné Szügy, vitéz Kálóczy András Balassagyarmat, Hercog Ede Salgótarján, Márkus Lajos Kazár, Krajcsik Gyula Salgótarján, Benedek Lajos és Társa Balassagyarmat, Majtényi Gyula Balassagyarmat, Halász Elemér Erdőtarcsa, Mátéffy Viktor Vadkert, Halmosi-Binder sakkparti Balassagyarmat, Fleisinger Gyula Szécsény 10—10 P, dr. Révész József Rétság, Mihalovics Samu Bér, Perényi Géza Balassagyarmat, dr. Varga Kálmán Salgótarján, Szauer-patika Salgótarján, Szmetana Aladár Kisterenye, Torma Ferenc Bussa, dr. Melicher Jenő Fülek, Órangyal gyógyszertár Salgótarján, Löffler Károly Balassagyarmat, dr. Vidor Dezső Szécsény, dr. Klein Aladár Losonc, Klubecz Pál Salgótarján, Selmeczy Árpád Balássagyarmat 5—5 P, dr. Praszna István Litke 4 P, dr. Tunyoghy Csapó Miklós Balqssagyarmat, dr. Algöver Ilona Balassagyarmat, dr. Fekete Béla Balassagyarmat, Kovács József Balassagyarmat 3—3 P, Orosházy János Csesztve, Zorkóczy József Erdőtarcsa 2—2 P.

Szent Erzsébet Nőegylet november 19-én megtartott templomi hangversenyére még felülfizettek: Kiss Lajosné 10 P, Niederland Gyuláné 6 P, Moticska Nándorné, Schey Tamásné 5—5 P, Kilczer Béláné 3 P, Vincze Jánosné 2 P.

Bányamozgók hire. A baglyasaljai és pálfalvai bányamozgók december 3-án, vasárnap, Vadnay László nagyszerü magyar vigjátékát, AZ EMBER NÉHA TÉVED adják szokásos három-három előadásban. A vigjáték főszereplői: Tőkés Anna, Dayka Margit, Páger Antal, Csortos Gyula, Rátkay Márton, Gózon Gyula, stb. Kiegészitő müsor: "Tirol szépségei" cimü kulturfilm, valamint a Magyar es Fox világhiradók. Villamos járatok csak a délutáni előadásokra vannak biztositva.

Kiadó Ujtelepen a Székely u. 3. sz. alatt egy 3 szoba és verenda, teljes comfortos lakás. Érdeklődni lehet a kiadóhivatalban.

Hangszer, zongora készitő és hangoló Mizsúr József Losoncon elvállal mindennemü hangszerek javitását szakszerüen és jutányos árban. Raktáron tart mindennemü hangszert, használt zongorát, harmóniumot stb. Bővebb felvilágositást Végh papirkereskedőnél.

A POLLO MOZGÓ
SALGÓTARJÁN.

December 2-án, szombaton d. u. 5, 7, 9,
3-án, vasárnap d. u. 1, 3, 5, 7, 9,
4-én, hétfőn d. u. 5, 7, 9 órakor
Érik a buzakalász
FEDÁK SÁRI magyar filmje.

December 5-én, k e d d e n este 6 és 8,
6-án, szerdán este 6 és 8 órakor
Feleségem a detektiv
(Gyilkos van közöttünk.
Mexikó hiénái
KEN MAYNARD bravurfilmje.

December 7-én, csütörtökön este 6 és 8,
8-án, pénteken d. u. 3, 5, 7, 9
Csak 16 éven felüliek részére
RETTEGÉS
Dráma. Kieg.: Hiradó.

SPORT

SSE—Füleki TC 4:1 (2:1)

SSE pálya. 400 néző. Biró: Török.

SSE: Vécsei — Valentin, Sümegi — Kleiban, Hernádi, Mester — Lángár, Tóbiás, Kovács, Szabó, v. Majoros.

FTC: Gordos — Pálfi, Hankó — Szabó, Csukás, Pokorni — Pál, Egri, Mihók, Galbács, Juracsek.

Hosszu ideig veszélytelen, izgalom nélküli mezőnyjáték alakult ki. Az első komoly helyzet a 20. percben adódott. Majoros átad Langárhoz, akinek lövését a bekk akasztja, Kovács ujra lő, emberbe, végül Tóbiás az 5 ös sarkáról kapu fölé rug. A 25 percben Kovács lő, a kapus kiüti, kis kavarodás támad s a zürzavart Tóbiás kihasználja 1:0. Fülek erélyes támadásokba kezd. Pál beadását Galbács közelről fölé vágja, majd később Pál beadásából Mihók lő nagy bombát, de Vécsei léc fölé öklöz. A 40. percben Valentin a 16 on belül akasztja Pált, s a biró 11-est itél, ezt Juracsek belövi 1:1. A 45. percben Majoros végigszáguld a szélen, a sarokra céloz, de Gordos fogja a lövést, azonban a labda kicsuszik a kezéből és Kovács a hálóba lő 2:1. Peches gól.

A II. félidőben vagy 5 percig a fülekiek irányitják a játékot, de aztán egyre jobban visszaesnek. A 3. percben Egri lövését Mester a kapu szájából vágja vissza. Percek alatt Langár, majd Szabó rugnak pár méterről fölé. A 10. percben Tóbiás 6 méterről a kapufát találja el, a visszapattanó labdát Szabó mellé lövi. A 19. percben Szabó egyéni játék után 16 meterről szép gólt lő 3:1. A 27. percben Hankó a kiugró Kovácsot kézzel huzza vissza, a 11-est Szabó belövi 4:1. A SSE egyre jobban szorit de a csatárok nem használják ki a helyzeteket s az eredmény nem változik.

A SSE a II. félidőbeli játék alapján megérdemeltee győzött. A fülekiek csak egy félidőt birtak. Az összjátékkal mindkét csapat hadilábon áll.

Jók: Kleiban, Langár, Szabó II., v. Majoros. ill. Pálfi, Juracsek, Csukás.

Szögletarány: 3:2.

SBTC—Kassai SC 6:1 (4:0)

Az SBTC pompás csatársora gólözönnel győzött Kassán s nagy bizalommal tekintünk az utólsó nem kis akadály, a losonci mérkőzés elé. a kassai gólokon a három gólzsák: Jenőfi (3), Balázs (2) és Lackó (1) osztoznak.

Korszerű hadseregek mozgatásának problémája.

Háboruban mérkőző felek küzdelmében a győzelem rendszerint a tulsulyban lévőhöz szegődik. Ez a tulsuly azonban nemcsak a számerőre vonatkozik, hanem az erkölcsi értékeknek, a hadseseg nagyságának és felszerelésének nem különben az alkalmazó elme fölényének összetevőiből ered. Ámde manapság a seregek ádáz versengésének időszakában az ellenfelek hadikészültség tekintetében — büntetlenül — nem igen maradnak messze egymás mögött. Ezért a fölényt mindegyik az alkalmazásban keresi. Az alkalmazásnak pedig mindenkor főgondja marad, hogyha mindenütt nem is tud tulsulyt biztositani a maga számara, legalább a döntés helyén és időszakában minél nagyobb helyi tulsulyt gyüjthessen.

Ez elsősorban mozgatási feladat. Mozgatási feladat a mozgósitott erőknek a határon való minél gyorsabb készenlétbe helyezése, hogy az lehetőleg az ellenfél felvonulását is megelőzze. Mozgatási kérdés az ellenfél meglepetésszerüen gyors felkeresése. Nagy mozgékonyságot követel a csata folyamán döntő mozdulatok végrehajtása és kinálkozó kedvező helyzetek kihasználása, vagyis a haderő átcsoportositása is.

Ezt a XIX. század második felében előtérbe kerülő vasutak nagy fokban előmozditották. Harcban azonban csak a gyalogos és lovas természetes menetsebessége volt kihasználható.

A támadásra alkalmas légierők a rendkivül érzékeny és szoros jellegü szakaszain általuk könnyen megrongálható vasutnak még ezt a teljesitő képességét is erősen korlátozták, olyannyira, hogy a kötött pályáju közlekedési eszközt az utlhálózat és gépkocsi anyag tekintetében egyaránt jól kifejlesztett közuti gépi közlekedéssel kellett kiegésziteni. Ez a mozgatási rendszer mindaddig kielégitőnek bizonyult, mig a technika a felderitésnek, a hirszerzésnek és hirváltásnak oly uj eszközeit nem termelte ki, amely az ellenfél arcvonalai mögé könnyen betekinthet és az ellenfélnek igy idejében leleplezett szándékait idejében, az arra hivatottnak tudomására hozhatja. Ilyenképpen a XIX. századbeli mozgatás ügye sőt a közuti gépkocsizás is a repülőgép és rádió korszakában — katonai értelemben — válságba jutott, mert a meglepetés lehetősége mindjobban korlátozódott. Az idejében leleplezett ellenséges szándék, idejében érvényesülő ellen-rendszabályokat válthatott ki, ami miatt a hadvezetés döntő eredményekhez nem juthatott. Az anyagcsaták világában tehát arra kellett a haderő megalkotójának törekednie, hogy a harc menetét, azaz a döntő cselekmények lefolyását minél inkább meggyorsitsa.

Ez vezetett a páncélos fegyvernemeknek, azaz elég biztos fedezékben, hadmüveletekre alkalmas terepen bárhol, könnyen és igen gyorsan mozgatható, komoly harcierőt jelentő, szervezetek megalkotásához.

Mindebből láthatjuk, hogy a nagy tömegek szállitására alkalmas vasut nagy hadászati jelentőséggel bir ugyan, azonban a harchoz és a harcban való mozgatási lehetőséget ezenfelül erős ütemü motorizálással kell biztositani. A légierők fejlesztése nélkül azonban még ezeknek alkalmazási lehetősége is erősen korlátozott.

A vegyi háboru. Rendkivül aktuális könyv jelent meg a piacon, a Vitézi Rend Zrinyi Csoport-jának kiadásában, Csermeky (Markovits) Árpád m. kir. vezérkari százados összeállitásában. A könyv cime: "A vegyi háboru„. Magába foglalja azokat az ismeretköröket, amelyek a haditudományok legujabb ágába a gázháboruba engednek betekintést. Ismerteti a gázharcra és gázvédelemre, a ködösitésre és gyujtóanyagok használatára, valamint a bakterológiai háboru kilátásaira vonatkozó kérdéseket. A könyv röviden foglalja össze a kérdéseket és nemcsak a katonák, hanem a müvelt magyar közönség számára is élvezhetővé teszi annak tanulmányozását. Az izlésesen kiállitott, rajzokkal és fényképekkel ellátott könyv ára portóköltséggel együtt 3 P. A Vitézi Rend Zrinyi Csoportja. Budapest VIII. Reviczky u. 4/b. az összegnek a 43.926. sz. csekklapon történt befizetése után a müvet azonnal megküldi.

A starjáni kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság 6849/939. tk. szám.

Árverési hirdetmény-kivonat.

Iparosok Országos Központi Szövetkezet végrehajtótónak Pál Ferenc végrehajtást szenvedő ellen 710 P tőke és jár. erejéig inditott végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság ifj. Petróczy István gazdálkodó karancskeszi lakos utójánlata következtében az 1908: XLI. tc. 27. §-a, valamint az 5610/1931. M.E. és a 35.000/1931 I.M. sz. rendeletek értelmében ujabb árverést rendel el 710 P tőkekövetelés, ennek 1934. évi november hó 29. napjától járó 6 százalékos kamatai és 43 P. 20 fillér megállapitott per és végrehajtási költség, valamint a csatlakozottnak kimondott Salgótarjáni Takarékpénztár 1.500 P tőke és jár. dr. Hegedüs Tibor 470 P tőke és jár. és a Hangya Termelő Értékesitő és Fogyasztási Szövetkezet 6.000 pengő tőkekövetelése és járulékainak behajtása végett,

a salgótarjáni kir. jbiróság területén levő Karancskeszi községben fekvő s a karancskeszii 112 sz. tjknyvben A+1 sor 53/1 hrszám alatt felvett és B 2 szerint Pál Ferenc végrehajtást szenvedett nevén álló „48. Beltelek" ingatlanra 1.000 pengő kikiáltási árban,

mely illetőség a kikiáltási áron alul el nem adható.

A telekkönyvi hatóság az árverésnek Karancskeszi községházánál megtartására **1938. évi december 18. napjának d. e. 10 óráját** tüzi ki.

Az utójánlat akkor is kötelező ha az ajánlattevő az árverésnél meg nem jelent.

Ha az árverésen az utójánlatnál nagyobb igéretet nem tesznek, az ingatlant az ajánlattevő által megvettnek kell tekinteni.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy az 1911. t. c. 127. §-ában meghatározott árfolyammal számitott óvadékképes értékpapirosban a kiküldöttnél letenni, vagy bánatpénznek előleges birói letétbe helyezéséről kiállitott letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Salgótarján, 1939 október 24. napján.

dr. Bánffy s. k.
kir. jb. ömkl. jegyző.
Kiadmány hiteléül:
Földán
kiadó.

Árverési hirdetmény.

Pk. 3808/1939.

Kretsch Ferenc végrehajtató javára, (képv.: dr. Tibor Sándor és dr. Tibor Endre ügyvéd) hátr. 110 P 94 f követelése és jár. erejéig a starjáni kir. járásbiróság 3191/1939. sz. végzésével elrendelt végrehajtás során lefoglalt 1400 pengő becsértékü alábbi ingóságok: lovak, ökrök Salgótarjánban, Vadaskert pusztán **1939. évi december hó 5-én d. e. fél 12 órakor** birólag árverezteznek.

Salgótarján, 1939. évi november hó 13-án.

Török Gyula
kir. birósági végrehajtó.

A Magyar Királyi Állami Rendőrség Salgótarjáni Kapitánysága.
Szám: 810/9—1939.

Értesités.

Értesitem az érdekelt gépjárómütulajdonosokat, hogy a balassagyarmati rendőrkapitányság mint gépjárómü hatóság a 342000/1939. BM. sz. rendeletben foglalt gépjárómüvizsgálatot Salgótarján m. városban a rendőrkapitányság előtt 1939 dec. hó 4-én és 5-én fogja foganatositani.

Salgótarján, 1939. november 29-én.

Dr. Jánossy
m. kir. rendőrkapitány,
a kapitányság vezetője.

A buzaliszt ára legfeljebb 20 fillérrel, a rozsliszt ára 30 fillérrel emelhető mázsánként. Az árkormánybiztosságnak a lisztárakra vonatkozó rendelkezései szerint a buza- és rozsáraknak november 15-én és azután életbelépő havi lépcsőzetes emelkedése teljes egészében az emberi táplálkozásra alkalmas lisztekre háritható át. A takarmányliszt és korpa ára további intézkedésig nem emelhető. Az engedélyezett áremelkedés a 0-7-es buzalisztek bármelyikénél a december 15 filléres buzafelárnak megfelelően legfeljebb 20 fillért tehet ki métermázsánként. Intézkedik a rendelkezés a rozslisztre vonatkozóan is, igy pl. hogy a rozsra december és januárra megállapitott 20-20 fillrres rozsfelár a 0-1, rozslisztekre olyképen háritható át, hogy azok ára métermázsánként legfeljebb 20-30 fillérrel emelhető.

Elindultak az első szabolcsmegyei telepesek Baranyába. A szabolcsmegyei Vaja községből kedden indultak el az első telepesek Baranyába. Összesen 24 család, 124 családtaggal utazott el. Az első nyirségi telepesek Magyarboly községben kaptak 900 katasztrális hold földet. Legtöbbje szegény zsellér hat-nyolc gyermekkel; aki hangyaszorgalommal gyüjtötte össze az első részletként kifizetett összeget.

Nyomatott: „A MUNKA" nyomdában, Salgótarján — Nyomdatulajdonos: Végh Kálmán